

Otázky a odpovede k Ostatným tarifám za použitie distribučnej sústavy Západoslovenská distribučná, a.s., pre užívateľov distribučnej sústavy s výnimkou užívateľov distribučnej sústavy v domácnostiach

Bratislava, september 2013

Autor:

Západoslovenská distribučná, a.s.

Názov dokumentu: Otázky a odpovede k Ostatným tarifám za použitie distribučnej sústavy Západoslovenská distribučná, a.s.,
pre užívateľov distribučnej sústavy s výnimkou užívateľov distribučnej sústavy v domácnostiach
Dátum účinnosti: september 2013
Počet strán: 6

1/6

Západoslovenská distribučná, a.s.

Čulenova 6, 816 47 Bratislava
IČO: 36361518, DIČ: 2022189048, Spoločnosť je zapísaná
v OR Okresného súdu Bratislava I, oddiel Sa, v. č. 3879/B
Bankové spojenie: Tatra Banka, a.s., č. ú.: 2626106826/1100

Kontakt:

Doručovacia adresa: **Západoslovenská distribučná, a.s.**, P.O.BOX 292, 810 00 Bratislava 1
Zákaznícka linka 0850 333 999, pracovné dni 7.00 – 19.00, F +421-(0)37-77 63 193
Poruchová linka 0800 111 567, nonstop (bezplatný hovor pre volania z pevnej aj mobilnej siete)
odberatel@zdis.sk, dodavatel@zdis.sk, vyrobca@zdis.sk, www.zdis.sk

1. Ostatné tarify za použitie distribučnej sústavy Západoslovenská distribučná, a.s., (Ostatné tarify) zahŕňajú:

- Prekročenie MRK (maximálna rezervovaná kapacita)
- Prekročenie RK (rezervovaná kapacita)
- Jalová dodávka elektriny do distribučnej sústavy spoločnosti Západoslovenská distribučná, a.s.
- Nedodržanie predpísanej úrovne účinníka

2. Odkedy sa začína fakturácia Ostatných taríf?

Spoločnosť Západoslovenská distribučná, a.s., začne užívateľom DS pripojeným na NN s priebehovým meraním fakturovať Ostatné tarify k 1. januáru 2014. Zákazníci tak majú možnosť v priebehu roka 2013 optimalizovať zariadenia a hodnoty, ktoré by mohli prekročiť položiek ovplyvniť.

3. Prečo dochádza k zmene systému fakturácie?

Fakturovaním Ostatných taríf uplatňuje Západoslovenská distribučná, a.s., v súlade s platnou legislatívou nediskriminačný jednotný prístup k zákazníkom. Zmeny systému rovnako prispievajú k efektívnejšej a bezpečnejšej prevádzke distribučnej sústavy.

4. Som odberateľ na úrovni NN s priebehovým meraním a výkonom do 150 kW, aké hodnoty sa vyhodnocujú a čo sa spoplatňuje? Na čo si mám dávať pozor?

Zákazníkom distribučnej sústavy na úrovni NN s výkonom do 150 kW a s odberným miestom vybaveným priebehovým meraním prevádzkovateľ distribučnej sústavy (PDS) fakturuje prekročenie hodnôt zmluvne dohodnutej RK (výkonu) a prípadné prekročenie MRK (výkonu), nedodržanie hodnoty účinníka a jalovú dodávku elektriny do DS.

5. Som odberateľ na úrovni NN priebehovým meraním a výkonom nad 150 kW, aké hodnoty sa vyhodnocujú a čo sa spoplatňuje?

Zákazníkovi distribučnej sústavy na úrovni NN s výkonom nad 150 kW a s odberným miestom vybaveným priebehovým meraním PDS fakturuje prekročenie zmluvne dohodnutej RK (výkonu) a prípadné prekročenie MRK (výkonu), nedodržanie hodnoty účinníka a jalovú dodávku elektriny do DS.

6. Aký je rozdiel medzi RK a MRK na VN a NN?

V prípade, ak je odberné miesto vybavené meradlom, ktoré umožňuje merať odobraný profil, má odberateľ možnosť sledovať dodržanie hodnoty RK a MRK pre napätovú úroveň VN, resp. NN. Pri odberateľoch na napätovej úrovni NN odberateľ elektriny nemá možnosť voľby druhu RK (mesačná, kvartálna a ročná), má však možnosť zmeny výšky RK podobne ako pri VN.

7. Čo znamená hodnota MRK?

Maximálna hodnota okamžitého výkonu, ktorý môže odberateľ technicky odobrať z distribučnej sústavy. Je určená amperickou hodnotou hlavného ističa prepočítanou na kW. Interval na vyhodnotenie MRK je kalendárny mesiac. Výška MRK je zmluvne dohodnutá v Zmluve o pripojení odberného elektrického zariadenia žiadateľa do distribučnej sústavy. Ak nameraná stredná hodnota štvrt hodinového činného výkonu prekročí hodnotu MRK, uplatnia sa poplatky zmluvne dohodnuté s PDS.

8. Čo znamená hodnota RK?

Ide o zmluvne dohodnutú hodnotu najvyššieho výkonu, ktorý pre odberateľa zabezpečuje PDS a ktorý je možné odberať v danom odbernom mieste bez uplatnenia tarify za prekročenie zo strany PDS. Čím je RK vyššia, tým sú fixné mesačné platby, ktoré platí odberateľ za RK, vyššie.

9. Na čo nezabudnúť pri nastavovaní správnych hodnôt RK a MRK?

Pri vyšších odberoch s meraním typu A si odberateľ s predstihom objednáva u PDS požadovanú hodnotu RK uvádzanú v kW. Táto hodnota nesmie byť nižšia ako 20 % MRK a vyššia ako MRK. Dodržanie RK sa vyhodnocuje z takzvaného mesačného maxima, čo je najvyššia nameraná hodnota 15-minútového výkonu v danom mesiaci. Pokiaľ sa v mesiaci nameria viac prekročení RK, tarifa za prekročenie sa uplatňuje pre najvyššiu nameranú hodnotu/prekročenie. Výška tarify za prekročenie RK, resp. prekročenie MRK je uvedená v schválenom cenníku prevádzkovateľa distribučnej sústavy. Pre rok 2013 PDS uplatňuje tarifu za prekročenie RK vo výške 33,1939 €/kW a tarifu za prekročenie MRK vo výške 99,5818 €/kW.

RK sa vyrokúva na dvanásť po sebe nasledujúcich mesiacov na rovnakú hodnotu. V prípade, ak si zákazník neobjedná zmenu hodnoty RK, uplatňuje sa pôvodná hodnota RK na ďalšie obdobie. V prípade, ak si zákazník chce upraviť hodnotu MRK, je potrebné uzatvoriť novú zmluvu o pripojení. Pokiaľ dôjde k zníženiu hodnoty MRK, cena za pripojenie sa nefakturuje.

10. Viem niekde, napríklad na Distribučnom portáli, zistiť, či som prekročil hodnoty RK a MRK? Kde si môžem nájsť historické stavy hodnôt?

V prípade, ak sa zákazník zaregistruje na Distribučnom portáli, je možné sledovať za predchádzajúci deň skutočne namerané hodnoty, ktoré vstupujú do fakturácie distribučných poplatkov. Prihlásiť sa môžete jednoducho, cez odkaz na webovom sídle spoločnosti www.zsdis.sk/sk/Distribucny-portal.

11. Čo mám spraviť, aby sa minimalizoval finančný dosah?

Možností ako predchádzať finančným dosahom na zákazníka je viacero:

- takou optimalizáciou charakteru odberu, ktorá bude limitovať prekročenie hodnoty MRK alebo RK (napr. nezapínanie viacerých výkonovo náročnejších spotrebičov súčasne)
- inštaláciou zariadení alebo vypínacích prvkov, ktoré obmedzia maximálny odobraný výkon odpojením zariadení pri definovanej výkonovej hodnote
- inštaláciou kompenzácie účinníka
- úpravou hodnoty MRK alebo RK (vytvorenie dostatočnej výkonovej rezervy)
- oboznámením sa s odoberaným výkonom na Distribučnom portáli alebo na faktúre

Príklad č. 1: Ako si mám ustrážiť hodnoty RK a MRK, aby som ich neprekročil?

Zákazník môže sledovať odoberaný výkon, aj keď má istič nízkej ampérovej hodnoty, napr. 3 x 25 A. Tomuto ističu zodpovedá po prepočte výkon 16 kW. Prepočet na kW možno urobiť podľa vzorca:

$$P = 1,732 \times U_{zdr} \times I \times \cos \phi$$

kde:

- P = odpovedajúci výkon v kW,
- U_{zdr} = 400 V, združené napätie vo Voltoch,
- I = ampérová hodnota ističa v Ampéroch,
- $\cos \phi$ = 0,95.

Ak je vami odoberaný výkon vyšší ako 16 kW, bude vám mesačne fakturovaný poplatok za prekročenie MRK, a to za každý kW v zmysle cenníka distribúcie. Preto ak zistíte, že hodnota odoberaného výkonu je vyššia, treba inštalovať na odberné miesto istič vyššej ampérovej hodnoty. Vyriešiť to môžete napríklad podaním žiadosti o pripojenie na zvýšenie hodnoty maximálnej rezervovanej kapacity, prípadne ustrážením spotreby v hodnote, ktorú máte dohodnutú.

Príklad č. 2: Ako si mám ustrážiť hodnotu jalovej dodávky elektriny do DS?

Ak sa domnievate, že na vašom odbernom mieste nemôže vznikáť jalová elektrina, môžete sa mýliť. Spotrebiče (úsporné žiarovky a všetky úsporné spotrebiče v domácnosti), ale aj všetky točivé stroje sú zdrojom pre vznik jalovej elektriny, ktorá je meraná a vyhodnocovaná elektromerom. Aby sa predišlo fakturácii položiek za nedodržanie účinníka, je potrebné mať na danom odbernom mieste inštalované kompenzačné zariadenie. Položka za nedodržanie účinníka sa určuje podľa algoritmu cenníka distribúcie na základe veličiny $\tan \phi$, čo je pomer jalovej indukívnej elektriny a činnnej elektriny. Z tejto hodnoty sa matematicky vypočíta hodnota $\cos \phi$. Ak je táto hodnota v rozmedzí od 0,95 do 1, poplatky za nedodržanie účinníka fakturované nebudú. No čím je táto hodnota nižšia, tým sú tieto poplatky vyššie. Pre rýchlu orientáciu – ak je činný odber 3 x vyšší ako hodnota jalovej indukívnej elektriny, účinník dosahuje správnu hodnotu 0,95 až 1.

12. Kde sa môžem poradiť, ak mi niečo nie je jasné?

Na doplnenie informácií ohľadom nastavenia RK, MRK a ďalších cenníkových položiek môže zákazník kontaktovať našu zákaznícku linku 0850 333 999 alebo navštíviť webové sídlo spoločnosti www.zdis.sk.

13. Kto mi môže pomôcť upraviť zariadenie či nastaviť správne hodnoty? Koľko ma to bude stáť?

Pre prípad optimalizácie výberu ističa či nastavenia správnych hodnôt sa zákazník môže obrátiť na energetických poradcov, dodávateľa či projektanta zariadenia. Tí zákazníka informujú o cenovej ponuke za jednotlivé služby.

14. Kde sa na faktúrach uvádza údaj o nastavenej RK a MRK?

Odberatelia, ktorí majú odberné miesto vybavené priebehovým meraním, nájdu údaje o MRK a RK uvedené na faktúre (viď obrázok).

Príloha k faktúre č. 1401166747					
Duplikát					
Porad. č. faktúry / Var. symbol: 1401166747					
Obchodný partner:					
Zmluvný účet:					
Číslo miesta dodávky: 2422583360300006					
Číslo miesta spotreby: 3308336080					
Fakturované obdobie: 01.06.2013 – 30.06.2013					
Maximálna rezervovaná kapacita: 3 x 250 A [174 kW]					
Dojednaná rezervovaná kapacita: 3 x 250 A [174 kW]					
Distribúcia a prenos					
Produkt: C2-X3					
	Množstvo	Meraná jednotka	Cena bez DPH [EUR/mer.j.]	Straty [%]	Suma bez DPH [EUR]
Distribúcia elektriny bez strát vrátane prenosu	40444	kWh	0,0267300	0	1081,07
Rezervovaná kapacita	750,0000	A	0,2202000	0	165,15
Platba za straty elektr. pri distrib. a	40444	kWh	0,0106780	0	427,82
Odvod do jadrového fondu	40444	kWh	0,0030700	0	124,16
Platba za systémové služby	40444	kWh	0,0079500	0	321,53
Platba za prevádzkovanie systému	40444	kWh	0,0162300	0	647,91
Spolu					2767,64
Distribúcia a prenos [EUR]					Suma bez DPH [EUR]
Spolu					2767,64

Priebehové meranie:

15. Ako zistím, či mám odberné miesto vybavené priebehovým meraním?

Priebehové meranie znamená, že hodnota spotrebovanej elektrickej práce je zaznamenávaná v určitých pravidelných intervaloch. V našom prípade jeden interval trvá 15 minút. Znamená to, že každých 15 minút je do pamäte elektromera uložená hodnota spotrebovanej elektrickej práce za predchádzajúci čas. Ak tieto hodnoty vyskladáme vedľa seba, dostaneme kontinuálny priebeh spotreby za deň/mesiac/rok. Takýto elektromer má na štítku nápis Profil záťaže.

16. Prečo mi bol vymenený bežný elektromer za elektromer s priebehovým meraním?

Elektromer bol vymenený v rámci technologickej obnovy meracích zariadení. Prevádzkovateľ distribučnej sústavy má právo namontovať na odberné miesto akýkoľvek typ určeného meradla elektriny. Podľa v súčasnosti platných zákonov je to výlučne v jeho právomoci.

17. Čo prináša priebehové meranie zákazníkovi?

Hlavná výhoda inteligentného merania pre koncových odberateľov je možnosť sledovať informácie o svojej aktuálnej spotrebe v častej frekvencii. Možnosť sledovať svoju spotrebu na pravidelnej báze predpokladá zmenu správania spotrebiteľa a následne úsporu energií. Informácie o spotrebe bude môcť odberateľ sledovať cez lokálne rozhranie alebo cez webové rozhranie. Ďalším benefitom z pohľadu zákazníka je zmena dodávateľa s presnými a aktuálnymi údajmi o stave spotreby. Výhodou je nepochybne aj širší tarifný systém. Moderné elektromery dokážu meniť a rozširovať tarifnú štruktúru na minimálne 4 tarify. Nové produkty od dodávateľov, ktoré s takýmito tarifami súvisia, pomôžu znížiť zákazníkom náklady v prípade, že presunú spotrebu na obdobie mimo špičky.

18. Čo mám robiť, keď dané meranie nechcem?

PDS inštaluje priebehové merania v závislosti od veľkosti ističa, teritória a podobne. Montáž akéhokoľvek určeného meradla elektriny nie je možné odmietnuť – neposkytnutie súčinnosti je porušením Prevádzkového poriadku, Technických podmienok prevádzkovateľa distribučnej sústavy a zákona č. 251/2012 Z.z. o energetike, za ktoré príslušný orgán štátnej správy ukladá pokutu.

Všeobecné otázky z elektroenergetiky:

19. Čo je istič?

Prúdový istič je technické zariadenie. Istič je umiestnený pri elektromere. Má dve základné funkcie:

- Stanovuje, aký veľký odber elektrického výkonu môžete odobrať z distribučnej sústavy, a preto priamo súvisí aj s výškou platby. Väčší príkon (potreba elektrického výkonu) = vyššia platba.
- Chráni vašu prevádzku pred technickými poruchami, ktoré by zväčša mohli spôsobiť škodu (požiar, úraz a pod.). Ak odber vašich spotrebičov dosiahne hodnotu vášho prúdového ističa, istič vypne a spôsobí prerušenie odberu elektriny.

20. Čo je vypínacia charakteristika ističa?

Vypínacia charakteristika ističa je doba odpojenia isteného spotrebiča v závislosti od skratového prúdu, resp. preťaženia.

21. Ako je možné, že môžem prekročiť MRK (ktorá je vo výške ističa)? Nemal by sa vtedy vypnúť?

Vypnutie ističa prebieha podľa toho, akú má vypínaciu charakteristiku. Istič môže povoliť prekročenie hodnoty v závislosti od nastavenia jeho vypínacej charakteristiky.

22. Čo znamená výraz účinník?

V prípade zákazníkov, ktorí majú v prevádzkach vo väčšej miere zastúpené spotrebiče s indukčným charakterom odberu (elektromotory, transformátorové zväračky a i.), dochádza k fázovému posunu medzi napätím a prúdom. Vektory napätia predbiehajú vektory prúdu. Veľkosť tohto posunu vyjadruje takzvaný účinník. Účinník vyjadruje pomer medzi činnou a jalovou energiou nameranou v odbernom mieste. V ideálnom prípade sa hodnota účinníka rovná jednotke. Vtedy „tečie“ iba činná energia a žiadna jalová energia. Pokiaľ je hodnota účinníka nižšia ako jeden, tečie cez odberné miesto odberateľa a distribučnú sústavu aj jalová energia, ktorá nekoná prácu. Zbytočne tak prúdovo zaťažuje elektrické rozvody a vodiče.

23. Ako možno predísť poplatkom za prekročenie účinníka?

Uplatneniu tarify za nedodržanie predpísanej hodnoty účinníka je možné predísť inštaláciou kompenzačného zariadenia.

24. Ako funguje kompenzačné zariadenie?

Kompenzačné zariadenie je zariadenie, ktoré posúva fázu vstupného prúdu k fáze napätia prostredníctvom kapacitných filtrov na vstupe. Týmto spôsobom minimalizuje fázový rozdiel prúdu a napätia a zvyšuje hodnotu účinníka.

25. Čo znamená výraz jalovina?

Opačným problémom, ako je nevyhovujúci účinník spôsobený veľkou spotrebou jalovej energie, je jalová dodávka elektriny. K dodávke dochádza vtedy, ak prevláda kapacitná zložka odberu, teda ak je odber takzvané prekompenzovaný.

K prekompenzovaniu dochádza z rôznych príčin. V praxi sú najčastejšie tieto:

- nesprávne navrhnuté odstupňovanie hodnôt kompenzačných kondenzátorov,
- takzvaný zlepený kontakt stýkača (trvalo pripojený jeden či viac kondenzátorov), prípadne iná porucha kompenzačného zariadenia,
- dlhé káblové privody v rámci rozľahlejších areálov.

Zoznam použitých skratiek:

MRK maximálna rezervovaná kapacita

RK rezervovaná kapacita

VN vysoké napätie

NN nízke napätie

DS distribučná sústava

PDS prevádzkovateľ distribučnej sústavy, na území západného Slovenska spoločnosť Západoslovenská distribučná, a.s.